

GLØDEPÆREUDFASNING KRÆVER VIDEN

1. september starter en af de største transformationer i lysverdenen nogen sinde. EU-vedtagelsen af glødepærens udfasning får store konsekvenser for både den private forbruger og de professionelle, der arbejder med lys og belysning. EU har vedtaget at udfase glødepæren meget hurtigt. 1. september 2012 findes glødepæren, som vi kender den i dag, ikke længere på markedet. Det starter med de matte glødepærer og de klare glødepærer på 100 W og derover. De forsvinder allerede fra markedet den 1. september i år. (Se mere på side 23).

Hidtil har glødepæren været synonym med godt og behageligt kvalitetslys, men glødepæren er den mest ineffektive lyskilde, vi har. Den medvirker til et så unødigt højt CO₂- og kviksløvudslip, at vi ikke længere kan forsvare at fastholde den som vores mest centrale lyskilde. I det meste af den professionelle verden har vi for længst udfaset den, men i boligen har vi fastholdt den.

Det har vi gjort, fordi den er udtryk for en helt speciel lyskultur, som vi holder af. En kultur som det kan tage mange år at glemme. Problemet er, at udfasningen kommer til at ske så hurtigt, at lyskildeleverandørerne ikke har en hel palette af alternative lyskilder parat.

Det forventes dog, at vi i løbet af det kommende år vil se en lang række af nye lyskilder på markedet, som er udviklet for at dække de huller, som udfasningen giver.

Indtil da må vi finde alternativerne indenfor de produkter vi allerede har, men det kræver viden, fordi der i dag ikke findes et enkelt alternativ til de glødepæretyper, som udfases. I de fleste tilfælde findes der en række løsninger og erstatningstyper, der gør at vi stadig kan anvende de eksisterende armaturer. I overgangsårene 2009-2012 kan der anvendes en række af de nyeste halogenpærer med E27 og E14 sokkel. De kan på næsten alle områder matche den traditionelle glødepære, har længere levetid og er 30-50 % mere energieffektive. I en lang række tilfælde vil det samtidig være muligt at anvende sparepærer. De kan ikke løse alle belysningsopgaver ligeså godt som glødepæren, men de er til gengæld 75 % mere energieffektive. Lysdioderne er godt på vej til at blive et seriøst alternativ til glødepæren, men der kommer til at gå nogle år, før der er udviklet lysdiodeløsninger til alle de områder, hvor glødepæren før har været dominerende.

Udskiftning kræver viden om lyskvalitet, levetid, farveegenskaber, dæmpningsmuligheder, blanding osv. Alt sammen egenskaber, som er forskellige fra produkt til produkt, fra leverandør til leverandør og fra teknologi til teknologi.

Dansk Center for Lys gennemfører derfor i august-september en række seminarer om konsekvenserne af udfasningen i samarbejde med lyskildeleverandørerne.

Kenneth Munck

INDHOLD

- 4 KONCERTHUSET I DR-BYEN
- 8 PROJEKTIONER PÅ EN BLÅ DUG
- 10 BÆREDYGTIG INDUSTRIBELYSNING (DSB)
- 12 INDUSTRIBELYSNING MED HØJT TIL LOFTET
- 14 LYSSENDE IDENTITET
- 18 SUNDT OG EFFEKTIVT ARBEJDSLYS
- 20 ET ROBUST BELYSNINGSANLÆG
- 21 SVØMMEHAL OPLYSES AF INDUSTRIARMATURER
- 22 SILVAN - BELYSNINGEN ER PARAT TIL ÅBNINGEN
- 23 EU ECO-DESIGN KRAV TIL BELYSNINGSPRODUKTER
- 28 EUROLUCE I MILANO 2009
- 32 DS700 SKAL FORTSAT GÆLDE I DANMARK
- 34 LYSKUNST DREVET AF SOLCELLER
- 36 PÅ CYKELTUR MED UNGT LYS
- 37 NYHEDER
- 38 PRODUKTNYT
- 39 LEVERANDØROVERSIGT
- 42 NAVNENYTT + KALENDER

FORSIDEFOTO

Danmarks Radios nye koncertsal. Foto: Laura Stamer.

UDGIVER

Dansk Center for Lys. LYS er et dansk tidsskrift, der behandler inden- og udenlandske lystemaer. – 21. Årgang nr. 2 juni 2009.

REDAKTION

Redaktion: Kenneth Munck (ansvarshavende chefredaktør), Dorte Gram (redaktør), Maiken Lindberg (redaktionssekretær), Vibeke Clausen, Astrid Espenhain, Gunver Hansen.

LAYOUT OG TRYK

Layout: Arkitektens Forlag.

Reproduktion og tryk: P. J. Schmidt Grafisk Produktion.

ANNONCER

Maiken Lindberg, ml@centerforlys.dk.

PRIS

DKK 85,00 pr. nr., DKK 325,00 p.a. inkl. fors. + moms, leveret i Danmark.

Lys udkommer 4 gange p.a.

Forfatterne alene er ansvarlige for artiklernes indhold, der ikke nødvendigvis udtrykker udgiverens anskuelse.

© Eftertryk af artikler og illustrationer må kun ske efter aftale med redaktionen.

ISSN: 0904-7824

LYS, Dansk Center for Lys, Engholmvej 19, Postboks 28, 3660 Stenløse

Telefon: +45 47 17 18 00, Fax: +45 47 17 08 32

E-mail: information@centerforlys.dk, Web: www.centerforlys.dk